

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

N/r Danijela Kristić

Predmet: Prijedlog plana realizacije projekta otvaranja dnevne bolnice

Poštovani,

Obraćamo Vam se ispred institucije J.U. Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo sa prijedlogom za realizaciju zajedničkog projekta koji bi uveliko pomogao pacijentima u KS, a posebno onima sa dijagnozama stresom uslovljenih poremećaja u koje se ubraja i PTSP.

Kako ste i sami svjedoci, incidenca poremećaja povezanih sa stresom je u stalnom porastu. PTSP u toj grupi zauzima značajno mjesto, prema statistici Svjetske zdravstvene organizacije, njegova zastupljenost u ukupnom broju stanovnika iznosi 10 %, uz pretpostavku da je taj procenat ipak viši i da u realnom svijetu udio pacijenata sa navedenom dijagnozom prelazi taj broj.

U nastavku, mi kao JU Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo predstaviti ćemo naše ideje za implementaciju i realizaciju projekta:

Naziv projekta:

DNEVNA BOLNICA ZA PREVENTIVNI I TERAPIJSKI PROGRAM ZA PACIJENTE SA POSTTRAUMATSKIM POREMEĆAJEM KAO I PACIJENTE SA STRESOM I TRAUMOM UVJETOVANIM POREMEĆAJEM

PTSP ili Posttraumatski stresni poremećaj je duševni poremećaj koji se može javiti nakon izlaganja zastrašujućem, opasnom, ugrožavajućem stresnom događaju. Osobe koje imaju ovakva iskustva mogu trpiti tegobe poput stalne zaokupljenosti traumatičnim događajem i ponovnim proživljavanjem na javi ili na spavanju, napetosti i pobuđenosti, osjećaja nesigurnosti, povlačenja i izbjegavanja podsjetnika na traumatični događaj.

Tegobe uzrokuju značajnu subjektivnu trpnju i zakazivanje u funkcioniranju u različitim životnim područjima.

PTSP kao poremećaj nije problem samo pojedinca nego i cijele zajednice, a prvenstveno porodice koja je najizloženija.

Od ovog poremećaja u BiH je, prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, oboljelo preko 10 posto ukupnog stanovništva, ali udruženja u BiH koja se direktno bave ovom oblasti navode da od PTSP-a boluje mnogo više ljudi. Procjena je da 1,7 miliona stanovnika BiH danas ima neki, sa stresom povezani psihički poremećaj, od čega je milion u Federaciji.

PTSP je normalni odgovor na nenormalne životne okolnosti. Ljudi sa tim problemom su u teškoj situaciji, za pomoć se ne obraćaju ljekaru niti instituciji nego pribjegavaju za njih, naizgled lakšim i pristupačnijim ali kratkotrajnim i prividnim rješenjima (konzumiranje droge, alkohola, duhana i drugih opijata) koji prozurokuju samo dublje probleme i dovode do širenja poremećaja.

Kako bi se izbjegla stigma psihijatrijskoga poremećaja/bolesti, program je organiziran u Dnevnoj bolnici.

Dnevna bolnica:

Dnevna bolnica vremenski je ograničen, strukturiran program dijagnostike, liječenja i rehabilitacije baziran na različitim psihoterapijskim i socioterapijskim tehnikama. Svaki pacijent je uključen i u farmakoterapijski tretman.

Liječenje u dnevnoj bolnici prijelazni je oblik između bolničkog i ambulantnog načina liječenja, ali i alternativa bolničkog liječenja. Na liječenje se mogu uputiti one osobe sa bilo kojim duševnim poremećajem koje nisu u akutnoj fazi bolesti, ali imaju potrebu za intenzivnim terapijskim intervencijama koje se ne mogu realizirati u ambulantnim uvjetima.

Interdisciplinarni tim svojom koordiniranošću omogućava liječenje prilagođeno potrebama oboljeloga. U terapijskom timu su psihijatri, medicinske sestre, psiholozi, radni terapeut, socijalni radnici. Uz redovite sastanke osoblja i terapijske sinteze, sastanak svih članova tima osigurava istovremeno integrativni i individualni pristup svakom pacijentu.

Program liječenja organiziran je po principima terapijske zajednice. U njemu se provode sljedeće aktivnosti: grupna psihodinamski orijentirana psihoterapija,

višeobiteljska grupna psihoterapija, kognitivno – bihevioralna terapija, radno – okupacijska terapija, literarna radionica, psihoedukacija, art terapija, socioterapija i rekreativna terapija.

Program je namijenjen liječenju različitih duševnih poremećaja (PTSP, trajne promjene ličnosti, Psihotična i nepsihotična stanja, afektivni poremećaji). Osobe koje se uključuju u program nisu u akutnoj fazi bolesti i imaju zadovoljavajući stupanj uvida i kritičnosti. Za pacijente sa povišenim suicidalnim rizikom preporučen je hospitalni tretman na zatvorenom odjelu.

Neće svakome ko je doživio traumatičan događaj trebati psihološka pomoć, ali osobe koje su doživjele stres mogu od dnevne bolnice I ovakve neposredne vrste pomoći imati koristi.

U okviru dnevne bolnice mi smo spremni pružiti pomoć čiji su ključni elementi:

kontakt i uključenost; sigurnost i ugodnost; stabilizacija i umirivanje; prikupljanje informacija; praktična pomoć u zadovoljenju neposrednih potreba; povezivanje sa članovima obitelji, prijateljima, zajednicom; pružanje informacija i povezivanje sa službama.

U okviru dnevne bolnice imali bi kabinet za transkranijalnu magnetnu stimulaciju (TMS) kojim bi uveliko poboljšali kvalitet naših usluga, a samim tim i kvalitet i poboljšanje duševnog zdravlja oboljelog, osobito kada se radi o rezistentnim oblicima različitih duševnih poremećaja.

Cilj projekta:

Cilj programa je integracija prevencije i edukacije (psihoedukacija potencijalno ugroženih skupina te pacijenata i njihovih porodica), kao i liječenje (psihofarmakoterapijski, psihoterapijski programi uz tehnike relaksacije), stresom i traumom uzrokovanih poremećaja, kao I drugih psihijatrijskih poremećaja (psihotična I nepsihotična stanja).

Prvenstveno ciljna skupina bi nam bile su žrtve stresa, traume, kao i nasilja (obiteljskog, radnog, socijalnog, prometnog, kao i stradalnici u prirodi uzrokovanih nesreća).

Projekat se odnosio na pomoć oboljeloj osobi, a onda i pružanje adekvatne potpore porodici i okruženju i to kroz preventivno djelovanje, kako bi se rano detektirala (i po potrebi liječila) posredna (sekundarna/vikarna) traumatizacija.

Prvenstveno mislimo na ugrožavanje vlastitog života i zdravlja, a onda i okoline. Kroz program bi pomogli sljedećim skupinama:

- Pacijenti oboljeli od PTSP-a
- Komplikovani PTSP
- Civilne žrtve rata
- Žrtve stresa i traume, ili bilo koje vrste nasilja (porodično, radno, socijalno)
- Druge duševne poremećaje (psihotični I nepsihotični poremećaji)
- Afektivni poremećaji

Šta se nudi u okviru projekta?

Prevenција:

Kroz program bismo omogućili psiho- edukativne radionice, radionica sa socijalnm pedagogom, psihoterapeutom kao i edukacija za stjecanje vještina nošenja sa stresom.

Rehabilitacijski program bi obuhvatio radnu terapiju, filmoterapiju, biblioterapiju kao i druge vrste rekreativnih terapija.

Za uspješnu realizaciju projekta angažovali bismo ljekare, specijaliste psihijatrije, medicinske tehničare, psihologe, socijalne radnike i ostalo osoblje neophodno za provođenje programa.

Dijagnostika:

U svrhu boljeg uvida u funkcionisanje ličnosti provodi se indikacijski semistukturalni psihijatrijski intervju, kao i psihološka obrada.

Terapija:

Psihodinamska grupna terapija u maloj ili srednjoj grupi, psihofarmakoterapija, psihoedukacija (po kognitivno bihevioralnim principima), neurofeedback,

transkranijalna magnetna stimulacija, radionica sa socijalnim pedagogom, psihoterapeutom, vještine suočavanja sa stresom.

Transkranijalna magnetna stimulacija je neinvazivna metoda stimulacije cerebralnog korteksa (nasuprot nešto invazivnijem postupku pomoću EKT-a) kojom se provodi ekscitacija ili inhibicija neurona korteksa velikog mozga. TMS aparat funkcioniše na principu stimulisanja specifičnih regija mozga magnetnim talasima različitog intenziteta. U zavisnosti od parametara stimulacije, rTMS može modulirati kortikalnu excitabilnost u relativno ograničenim (fokalnim) dijelovima.

FDA je 2008. godine je odobrila TMS za liječenje rezistentnih oblika depresije; 2013.god. ista agencija je dala odobrenje za upotrebu TMS u tretmanu migrena; 2014. god. za akutni tretman boli povezane sa migrenama; 2018.god. izdala je odobrenje za tretman OCD-a pomoću TMS-a.

KRITERIJI ZA PRIMJENU DEEP TMS-a

Psihijatrijske bolesti: Depresija (FDA 2008, Canada 2002) – Srednje teška i Teška epizoda; Obuzeto prisilni poremećaj; **PTSP**; OCD; Shizoafektivni poremećaj; Autizam – komplikacije

Neurološke bolesti: Parkinson; Distonije, afazije; Fibromialgija; Cerebrovaskularni insult; Epilepsije; Multipla skleroza.

Liječenje pacijenata u dnevnoj bolnici traje 3 mjeseca, 5 dana u sedmici. Zamišljeno je da se tu dnevno liječi između 25-30 pacijenata.

U nastavku teksta predstavljena je analiza prema kojoj je planirani broj pacijenata na dnevnoj osnovi 25. Sredstva za ovu namjenu bi obezbijedio Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo za osigurane pacijente iz Kantona Sarajevo. Za pacijente iz drugih kantona troškove bi snosio pripadajući Fond zdravstvenog osiguranja, a za inostrane pacijente gdje postoji sporazum o socijalnom osiguranju (taj pacijent se upućuje da pribavi bolesnički list), .Neosigurana lica sama bi snosila troškove liječenja.

Prije svega za ovaj odjel potrebno je osigurati poseban objekat. Naš plan je da se u tu svrhu iskoristi već postojeći objekat koji se nalazi u krugu Bolnice, ali je u ruševnom stanju. Obzirom na njegovo aktuelno stanje u koje je doveden tokom ratnih dešavanja, rekonstrukcija nije moguća, objekat je neophodno ukloniti, a na njegovom mjestu izgraditi novi. Za to su nam potrebna dodatna sredstva, te

prateća dokumentacija (idejni i glavni arhitektonski projekti) na osnovu kojih bi se obezbjedili saglasnost i dozvola Općine Centar.

Ovo bi dovelo do otvaranja novih radnih mjesta.

ANALIZA FORMIRANJA DNEVNE BOLNICE NA BAZI 25 PACIJENATA

PROCJENA PRIHODA NA GODIŠNJEM NIVOU	
PRIHODI OD OKUPACIONE TERAPIJE	64,320
PRIHODI SASTANKA TERAPEUTSKE ZAJEDNICE	317,760
PRIHODI OD PSIHIJATRIJSKOG INTERVJUA	22,080
PRIHODI TIMSKE OBRADJE PORODICE	54,720
PRIHODI OD PROCJENE MENTALNOG PROPADANJA I OŠTEĆENJA	125,760
PRIHODI OD EKPLORACIJE LIČNOSTI-PROCJENE STRUKTURE LIČNOSTI	24,960
PRIHODI OD EKPLORACIJE LIČNOSTI PROJEKTIVNIM TEHNIKAMA	56,640
PRIHODI OD PSIHMOTORNE REEDUKACIJE (GRUPNA)	121,920
PRIHODI OD PRODUŽENE SOCIJALNE TERAPIJE	61,440
PRIHODI OD EEG APARATA HIPERVENTILACIJOM I FOTOSTIMULACIJOM	54,720
PRIHODI OD SOCIOTERAPIJE	168,000
UKUPNO	1,072,320

PROCJENA TROŠKOVA NA GODIŠNJEM NIVOU	
BRUTO PLAĆA ZA 2 MEDICINSKA TEHNIČARA	78,039
BRUTO PLAĆA ZA 2 LJEKARA-PSIHIJATRA	149,157
BRUTO PLAĆA 1 PSIHOLOGA	43,834
BRUTO PLAĆA 2 SOCIJALNOG RADNIKA	43,834
BRUTO PLAĆA 2 OKUPACIONA TERAPEUTA	92,674
BRUTO PLAĆA 2 SPREMAČICE	40,593
UKUPNO	448,131

Kao što se iz predočenih podataka može vidjeti, Bolnica bi imala pozitivan finansijski rezultat u iznosu cca KM 624.189 U ovoj analizi nije uračunata amortizacija objekta, te troškovi lijekova, stoga bi dobit bila nešto manja od prethodno navedene.

U nadi da ćete prepoznati važnost ovog projekta za zajednicu zahvaljujemo vam se na odvojenom vremenu za razradu istog

Ukupna vrijednost projekta: CCA KM 300.000 (objekat dnevne bolnice)

Razdoblje provedbe projekta: 2023 godina

Direktor:

Lokmić-Pekić dr. Inga, MA
spec. psihijatrije